

УВОДНИ ЧАС

Трајање	1h до 1h30
Материјал	За цело одељење : <ul style="list-style-type: none"> • Наставник пре часа припрема постер према доле предложеном моделу. Поставља га на зид и комплетира током часова. • Радни лист 1 (одштампати у формату А3 или копирати или пројектовати на екрану)
Циљеви	<ul style="list-style-type: none"> • Приказати дечје идеје о екранима, мозгу и његовим функцијама • Припремити активности за следеће часове
Радне компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Примена истраживачког приступ : посматрање, постављање питања, формулисање и провера неке хипотезе, аргументација, елементарни начин моделизације • Јасно усмено изражавање коришћењем језика прилагођеног узрасту • Размена мишљења, постављање питања, доказ свог тврђења или става
Кључне речи	<ul style="list-style-type: none"> • Мозак, екран, функције мозга

Овај час има за циљ представљање пројекта и навођење деце да искажу своје идеје о функцијама мозга и екранима („како се понаша мозак када смо пред екраном“). Идеја је да се покрене размена мишљења заснована на спонтаним репрезентацијама деце, а не прикупљање „исправних одговора“. Наставник током дебате подстиче децу да дају објашњење својих одговора, и евентуално иду и даље од тога.

Увод у пројекат

„Мозак...

Наставник поставља питање одељењу „Шта знате о мозгу?“ а одељење даје своје предлоге. Дечје репрезентације могу бити бројне и различите, на пример : „то је оно што имамо у глави“, „мекан је и бео, аах не, беж-боје“, то је оно што служи да мислимо“, „када мозак престане да функционише, ми смо мртви“.

Педагошка напомена

Интересантна варијанта је да се деци да предлог да своје спонтане идеје о мозгу

прикажу цртежом. Препоручује се, такође, да своје цртеже чувају и узму у обзир када се буде реализовао последњи час о овој теми.

Наставник ће, кроз позивање на неколико идеја, омогућити дебату постављањем питања : „*шта можемо урадити захваљујући нашем мозгу ?*“ На табли ће написати „*Мозак служи за...* „ а деца ће исказати своје ставове, на пример : „ *мишљење, размишљање, добијање идеја*“, „*осећање неких укуса*“, „*сазнавање неке ствари, ствари коју нисмо раније знали*“, „*писање, читање и рачунање*“, „*разумевање савета који нам се дају*“, „*регистровање буке*“, „*разговор*“, „*осећање мириса*“, „*прављење приче*“, „*виђење ствари*“, „*померање, ходање*“, „*дисање*“, „*спортску активност*“, „*доношење одлуке да идемо у тоалет*“, „*да идемо да спавамо и сањамо*“, „*подсећање на нештопи шта смо заборавили*“, „*да волимо или мрзимо неке ствари*“, „*да живимо*“, итд.

Наставник тражи да се покуша класификација елемената написаних на табли, о томе шта мозак „ради“ тј., његове „функције“. Одељење предлаже критеријуме класификације а наставник то приказује на табли у облику неке листе, на пример : „*омогућује функционисање тела*“, „*покреће тело*“, „*мишљење*“, „*опажање оног што је око нас*“, „*учење*“, „*сећање*“, „*постојање емоција*“, „*комуникацију*“, итд. За сваку, овако дефинисану категорију користи фломастер одређене боје, а затим њиме подвлачи елементе за које ђаци мисле да јој припадају. На пример : „*опажање оног шта је око нас: видети ствари, чути музику, осетити мирис*“, итд.

Педагошка напомена

Наставник би, пошто је испланирао ток својих часова и шта жели да се ради у одељењу, могао својим питањима да наведе ученике да искажу своје идеје о функцијама мозг акоје ће обрађивати.

Научна напомена

Неке дечје идеје могу бити нетачне. На пример, деца могу да помену рефлексе, али сви они нису последица интервенције мозга. Тако, „када заронимо руку у врло топлу воду, одмах је и извлачимо“ : у овом случају интереснише само сензитивни нерв, тј., осећај врло топлот, кичмена мождина и моторни нерв и ми извлачимо руку.

... а екрани“

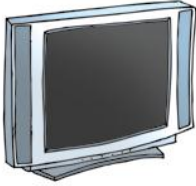

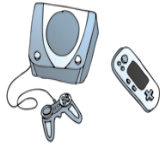
Наставник најваљује да ће ове године одељење обрађивати, из науке, тему о мозгу, ограничавајући се на разумевање оног шта се дешава у њему током једне његове специјалне мисије која се одвија када користимо екране.

Ученицима поставља следећа питања: „*Шта је екран ? Које предмете, који имају екран познајете ?*“ Одоговри одељења се пишу на табли. Ученици, обично, имају много идеја, на пример : „*компјутер*“, „*биоскоп*“, „*телевизија*“, „*видео игре, од којих су неке у кутији која се повезује с екраном*“, „*интернет, који користимо помоћу компјутера или телефона*“, „*мобилни телефон*“, „*нумерички фотоапарат*“, „*билборди у градовима и поред аутопута*“, итд.

Педагошка напомена

Ученици врло често имају тенденцију да цитирају марке видео игара или типове компјутера (фиксирани, лап-топ, итд.). Наставник, у циљу организовања идеја, може да их усмери на објекте који припадају истом скупу, на пример, „све конзоле видео игара“.

Наставник представља на табли примерак [радног листа 1](#) који приказује различите „екране“. Затим поставља питање целом одељењу : „*које су по вашем мишљењу функције нашег мозга активирани одговарајућим екраном ?* “ У левој колони [радног листа 1](#) , копира листу категорија функција мозга дефинисаних од стране одељења („*оно што ради мој мозак*“). У циљу покретања дискусије може поставити прецизна питања : „*на пример, како екран телевизора делује на наш мозак ?* „

Неколико оруђа Опиши која користе екране у овој колони функције мозга а затим означи оне које се – по твом ми- љењу активирају када ко- ристимо свако од ових оруђа	 Телевизија	 Компјутер	 Мобилни	 Конзола за видео игре
Опажање света (гледање, слушање)				
Концентрисање, обра- ћање пажње				
Подсећање (памћење)				
Одржавање тела (спавање, храна)				
Мислимо, замишљамо				
Говор, комуникација				
Кретање				

Иста питања, постављена за сваки тип екрана, одржавају дебату у одељењу. Наставник, током дискусије, означава крстићем идеје одељења у одговарајућој рубрици. Нека тврђења могу бити опште прихваћена. На пример, сви ови „екрани“ нам омогућују да видимо слике, чујемо звуке, дакле активирају нашу перцепцију : неки ће можда ову тврдњу нијансирати примедбом да нека чула нису у игри, на пример укус. Или пак : „*неке видео игре покрећу свако тело, док смо ми непокретни пред телевизором* „. Неки ученици ће приметити да „*се ми крећемо пред телевизором, и да можемо чак радити и гимнастику*“. Други ће пак приметити да : „*екрани омогућују комуникацију*“, „*утисак је да су људи, који се концентришу на радњу на екрану, на неки начин изоловани*“, „*интернет нам, истовремено, омогућује да дискутујемо, а може и више нас истовремено да учествује у видео играма,*„.

Презентација циљева пројекта „ Екрани, мозак... и деца „

Наставник подсећа одељење да би , током реализације модула, ученици требало да покушају да што је могуће више сазнају о томе шта ради наш мозак и о начину на који су неке његове функције подстакнуте када користимо екране.

Мисија одељења ће се састојати у формирању предлога неког документа који би, на основу открића остварених на сваком часу, садржавао препоруке за боље коришћење ових оруђа.

Наставник открива постер „Повеља о правилном коришћењу екрана“ који ће бити присутан током реализације пројекта, окачена на зиду, и кога ће одељења допуњавати током одвијања сваког часа. Овим се омогућује ученицима да лакше прихвате пројекат као свој, да визуализују кратке синтезе у вези радних компетенција на сваком часу, као и да антиципирају оно што следи у будућем раду. Повеља би на крају пројекта могла да буде постављена у заједничкој сали школе, доступна сваком другом одељењу, родитељима, граду, а зашто не и на некој изложби, коју би припремили ученици, а била би

посвећена представљању оног што су они научили (види последњи час).

Постер који представља повељу може бити реализован према моделу који смо приказали ниже. У вишим разредима он може да садржи цртеже, фотографије и кратке текстуалне коментаре.

Повеља за правилно коришћење екрана

Мој мозак служи ...*	За правилно коришћење екрана, препоручујемо
за перцепцију слика и звука	
за перцепцију времена које тече	
за размену, комуникацију	
за изражавање и поделу своји емоција	
Памћење	
за пажњу	
и када спавамо	
...	

*ове колоне би требало попунити функцијама које наставник планира да изучава током реализације модула. Функције, поменуте у табели, су само наведене као пример.

